

LOF Idétræf,
Svendborg

4. Februar 2023

Maria Elisabeth
Jensen
Henriette Bjerrum

Foto: Getty Images

AFTENSKOLERNES UDFORDRINGER OG UDVIKLINGSMULIGHEDER

Videncenter
for Folkeoplysning

www.vifo.dk

DAGENS PLAN

- Danskerne fritidsvaner
- En stærk fortælling – inspiration 'udefra'
- Aftenskolernes rum
- Aftenskolernes udviklingsmuligheder

DAGENS PLAN

- **Danskerne fritidsvaner**
- En stærk fortælling – inspiration 'udefra'
- Aftenskolernes rum
- Aftenskolernes udviklingsmuligheder

DANSKERNES FRITIDSAKTIVITETER

	Alle	Mænd	Kvinder	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80 år+
Jagt	4	7	1	2	3	3	4	5	5	4	1
Fiskeri	10	17	3	11	14	12	7	10	10	5	3
Spejder/FDF	1	2	1	2	2	2	2	1	1	0,3	1
Rollespil (ikke bordrollespil)	0,39	0,5	0,3	0,4	0,3	1,3	0,2	0,4	0,2	0,0	0,0
Tankestort (f.eks. skak, poker)	7	11	4	11	11	7	8	5	5	6	5
Sang og musik (f.eks. kor, instrumentalundervisning)	10	8	11	17	14	9	7	6	10	10	10
Kreative aktiviteter (f.eks. tegning, maling, foto, keramik, andet håndværk)	24	13	33	30	34	26	20	22	24	22	14
Madlavning og gastronomi (f.eks. madlavningskursus)	8	9	8	10	12	11	8	7	6	6	4
Sprog og kommunikation (f.eks. sprogkurser, IT-undervisning)	7	6	7	8	11	9	5	5	4	5	4
Øvrige kulturelle aktiviteter (f.eks. kunst, historie, litteratur)	17	14	20	11	19	16	14	15	16	23	21

DANSKERNES FRITIDS AKTIVITETER

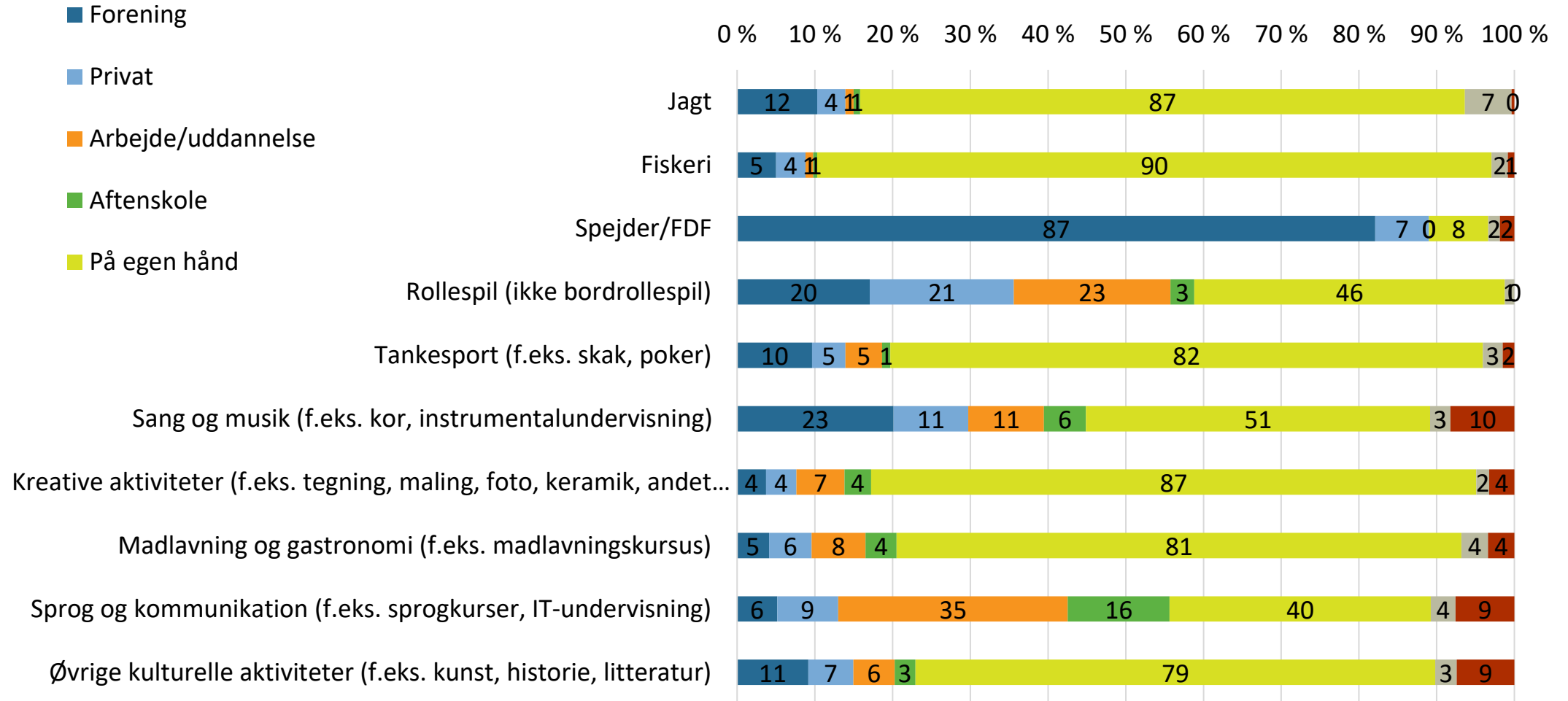
	Alle	Mænd	Kvinder	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80 år+
Jagt	4	7	1	2	3	3	4	5	5	4	1
Fiskeri	10	17	3	11	14	12	7	10	10	5	3
Spejder/FDF	1	2	1	2	2	2	2	1	1	0,3	1
Rollespil (ikke bordrollespil)	0,39	0,5	0,3	0,4	0,3	1,3	0,2	0,4	0,2	0,0	0,0
Tankestort (f.eks. skak, poker)	7	11	4	11	11	7	8	5	5	6	5
Sang og musik (f.eks. kor, instrumentalundervisning)	10	8	11	17	14	9	7	6	10	10	10
Kreative aktiviteter (f.eks. tegning, maling, foto, keramik, andet håndværk)	24	13	33	30	34	26	20	22	24	22	14
Madlavning og gastronomi (f.eks. madlavningskursus)	8	9	8	10	12	11	8	7	6	6	4
Sprog og kommunikation (f.eks. sprogkurser, IT-undervisning)	7	6	7	8	11	9	5	5	4	5	4
Øvrige kulturelle aktiviteter (f.eks. kunst, historie, litteratur)	17	14	20	11	19	16	14	15	16	23	21

AKTIVITETER OG ORGANISERINGSFORMER

	Alle	Køn		Alder						
		Mænd	Kvinder	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
Forening	9	9	9	7	9	7	7	6	11	14
Privat	5	4	6	12	7	8	4	4	4	4
Arbejde/uddannelse	6	5	7	21	13	8	5	5	2	1
Aftenskole	3	2	4	5	3	2	2	3	4	5
På egen hånd	45	44	46	45	54	46	40	45	46	41
Andet træningsfællesskab	2	2	2	2	2	4	2	2	2	2
Anden sammenhæng	5	3	6	3	4	1	2	3	6	11

Tabellen viser andelen af voksne, der dyrker fritidsaktiviteter i forskellige regi – totalt og fordelt på køn og alder n=6.917

AKTIVITETER OG ORGANISERINGSFORMER

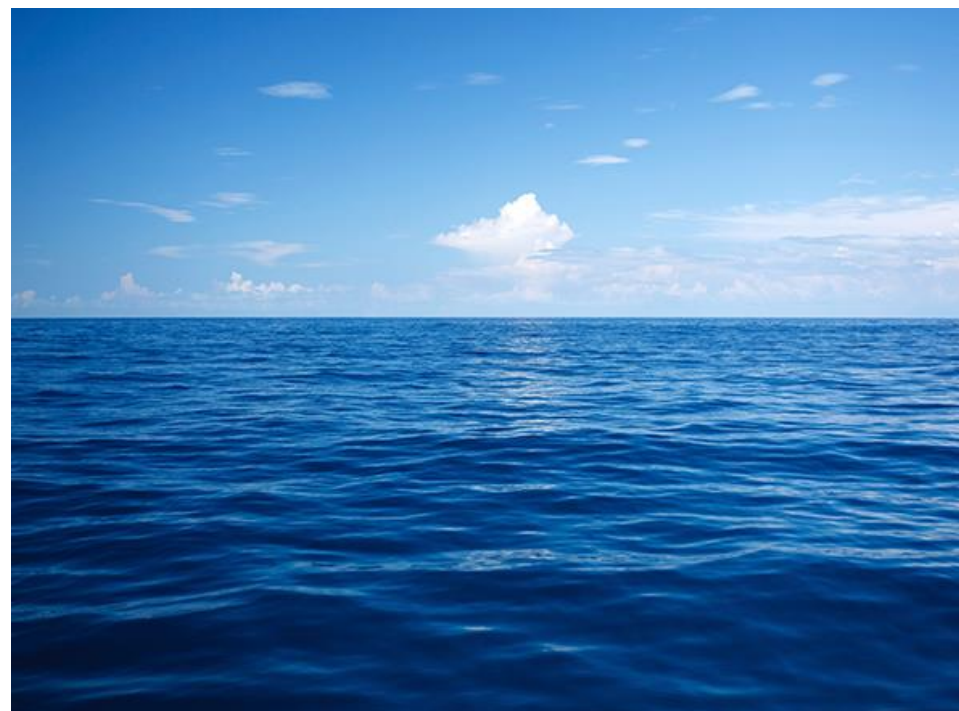
UNGE VIL HAVE (?)

- Musik
- Kreative aktiviteter
- Hobbies
- Fællesskaber
- Billige tilbud?
- Handling/handlemuligheder?
- Medskabning?
- Stedets betydning?

Aftenskolerne og monopolet 😊

- Kreative fag
- Husflid
- Sprog
- Livsmestringskurser
- Andre?

ANDRE MÅLGRUPPER?

DAGENS PLAN

- Danskerne fritidsvaner
- **En stærk fortælling – inspiration 'udefra'**
- Aftenskolernes rum
- Aftenskolernes udviklingsmuligheder

LEDERUDDANNELSER I FDF OG KFUM-SPEJDERNE

Spændingsfeltet mellem frivillighed, selvstyrende enheder og én værdibaseret organisation

Kursusleder: "ja, det er jo det, der er styrken og svagheden ved FDF på samme tid – at det er så lokalt forankret. Så hver enkelt kreds har deres egne lokale bestyrelse, og er i virkeligheden selvberørende på en eller andet måde, så det vil sige, at de gør tingene selv, og det vil sige, at det giver noget modstandsdygtighed eller oparbejder nogle ritualer om traditioner, og 'vi tager på sommerlejr der, det har vi altid gjort' og alt det der. Og samtidigt er det jo også, at hvis der er et broddent kar imellem, hvor tingene bliver gjort på en anden måde end man måske ville sige overordnet i organisationen, så er det svært at gøre noget ved, og generelt i FDF har vi meget svært ved at fyre en frivillig. Det er sådan noget man tit taler om, at det kan man ikke rigtig næsten."

EN DEL AF NOGET STØRRE

Lederuddannelse tre ben i DK

- Sikre at de voksne kunne skabe god kvalitet i tilbuddene til drengene
- Udvikling af deltagernes kompetencer og kvalifikationer
- Organisering

Spejdere fra hele verdenen, til åbningen af den 23. verdensjamboree.

Photo: Jeroen van Veen. Creative Commons, Wikimedia.

EN DEL AF NOGET STØRRE

Nationbuilding

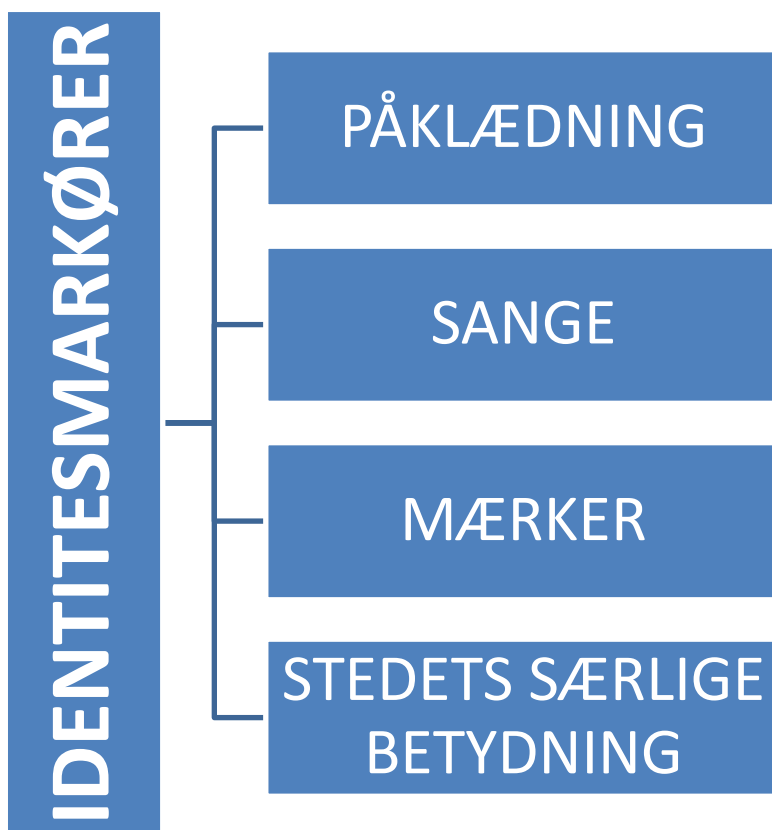
- Identitetsmarkører
- fortællingen om os selv

EN DEL AF NOGET STØRRE

'Man har jo ikke været nogen steder, hvis man ikke har en T-shirt.' *Kursusleder, Roland 2 (KFUM-Spejderne)*

'Jeg lagde mærke til, at vi sang en sang i morges, hvor hun (medlem af et andet korps), udover mig, var den eneste, der ikke kunne synge med på den.' *Uddrag af feltnoter*

'Bøgen står smuk og vi skal kun sove 3 gange mere, inden vi ses :-)' *Invitation til Gilwell 55*

EN DEL AF NOGET STØRRE

Hvem er vi?

Hvad vil vi?

Hvad gør vi?

Historiens betydning

”De oplevede generelt, at der var stor velvillighed omkring det [kristne grundlag] og de synes selv, at det, det gjorde var, at det gav et ståsted at lede ud fra. Altså noget at forholde sig til. Det vigtige for dem var, hvad det så betød i hverdagen, for ”det var jo ikke sådan, at de stod og forkyndte”. De sad egentlig begge to og tænkte, at det kunne de måske godt gøre lidt mere ved - altså at arbejde lidt mere aktivt med denne problemstilling. Men medmenneskeligheden og næstekærligheden var jo det, der var helt centralt for dem.”

Uddrag af feltnoter kredslederkursus, FDF

AFTENSKOLENS FORTÆLLING OG BETYDNING?

- Hvor(når) står den stærkt?
- Hvor(når) står den svagt?

DAGENS PLAN

- Danskerne fritidsvaner
- En stærk fortælling – inspiration 'udefra'
- **Aftenskolernes rum**
- Aftenskolernes udviklingsmuligheder

AFTENSKOLERNES RUM – 8 UDSAGN

- Udsagn 1: Det egnede aftenskolelokale forstår vi som....
- Udsagn 2: Hvilken betydning har aftenskolelokalet for undervisningen/den folkeoplysende pædagogik?
- Udsagn 3: De unge føler sig 'hjemme' i aftenskolen når lokalet....
- Udsagn 4: 'Rum der rummer'. Det er bedst når aftenskolerne....
- Udsagn 5: Aftenskolens særlige atmosfære er....
- Udsagn 6: Vi kan kombinere det multifunktionelle (lokale) med en god aftenskoleundervisning når....
- Udsagn 7: Hvis vi havde uanede økonomiske midler til rådighed ift. lokaler så....
- Udsagn 8: Aftenskoleunderviseren er i 'frontlinjen'. I mødet med kursisten betyder det egnede lokale....

AFTENSKOLERNES RUM - EN ØVELSE

Inspiration, refleksion og dialog

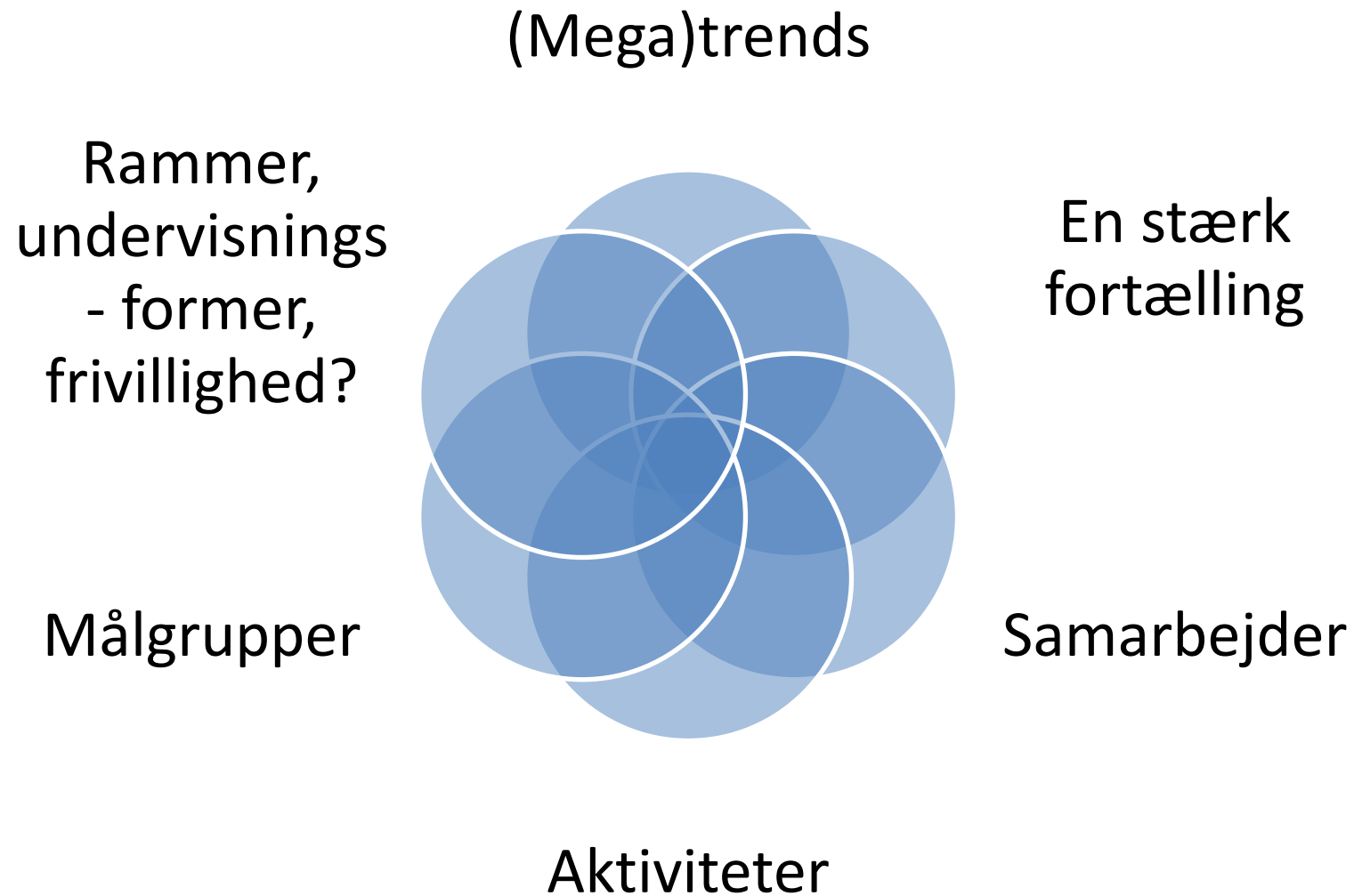
DAGENS PLAN

- Danskerne fritidsvaner
- En stærk fortælling – inspiration 'udefra'
- Lokalerne – hvordan skal det se ud i fremtiden?
- **Aftenskolernes udviklingsmuligheder**

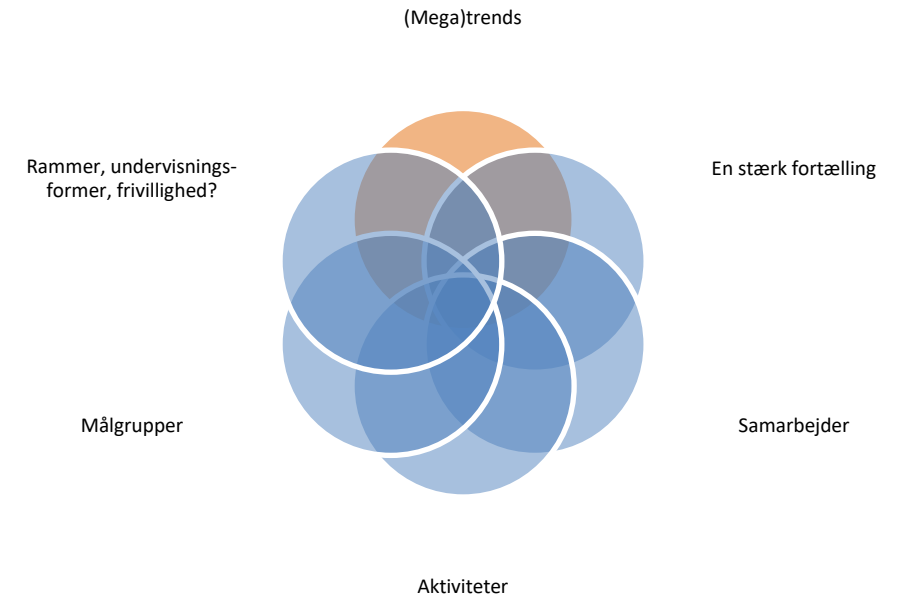

AFTENSKOLERNES UDVIKLINGSMULIGHEDER

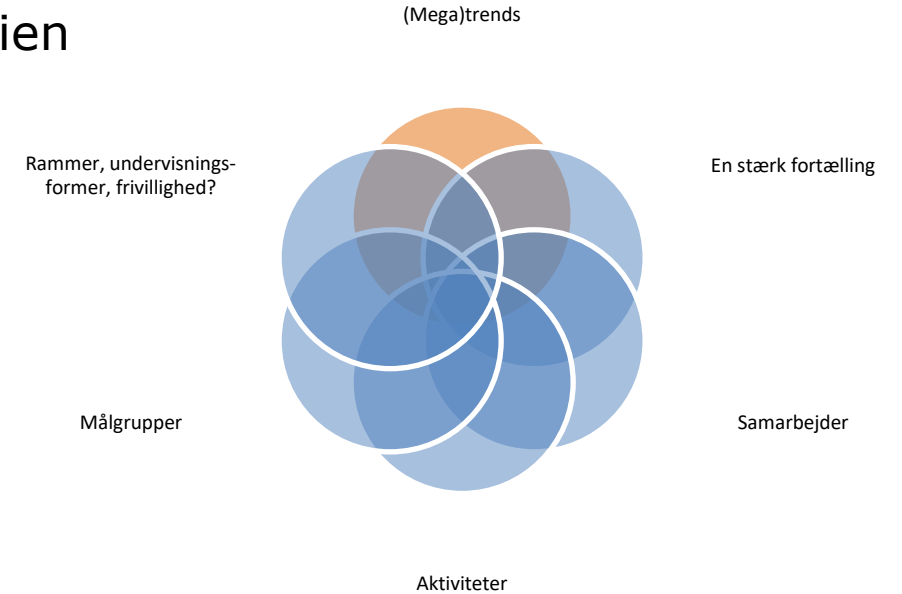
(MEGA)TRENDS?

- Digitalisering
- Bæredygtighed
- Udeliv
- Byg?
- Bonderøven?
- Sparekniven?
- Noget vi endnu ikke helt har set... ?
- ...

Strømninger der kan knytte an til jeres værdier?

- Genopfindelse af fællesskab
- Modbølge til tidstyveriet/opmærksomhedsøkonomien
- Deleøkonomi
- (Lokalisering)
- Jagten på autencitet
- Kampen for håndværket
- Virkelyst
- ...
- ..

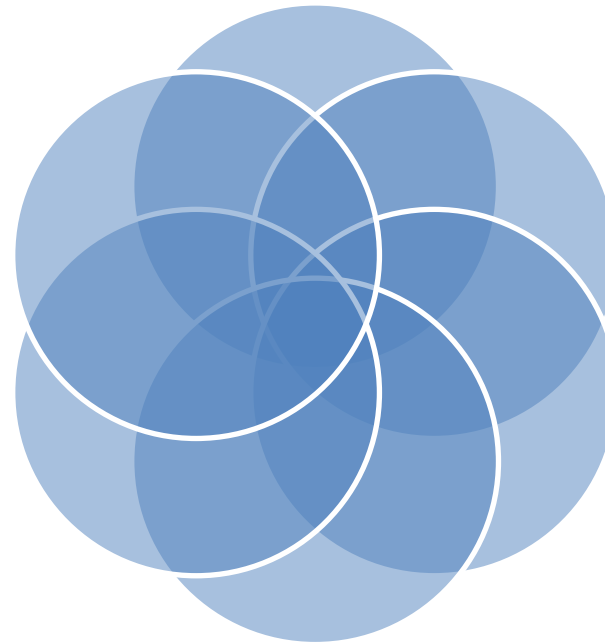

AFTENSKOLERNES UDVIKLINGSMULIGHEDER

(Mega)trends

Rammer,
undervisnings-
- former,
frivillighed?

En stærk
fortælling

Målgrupper

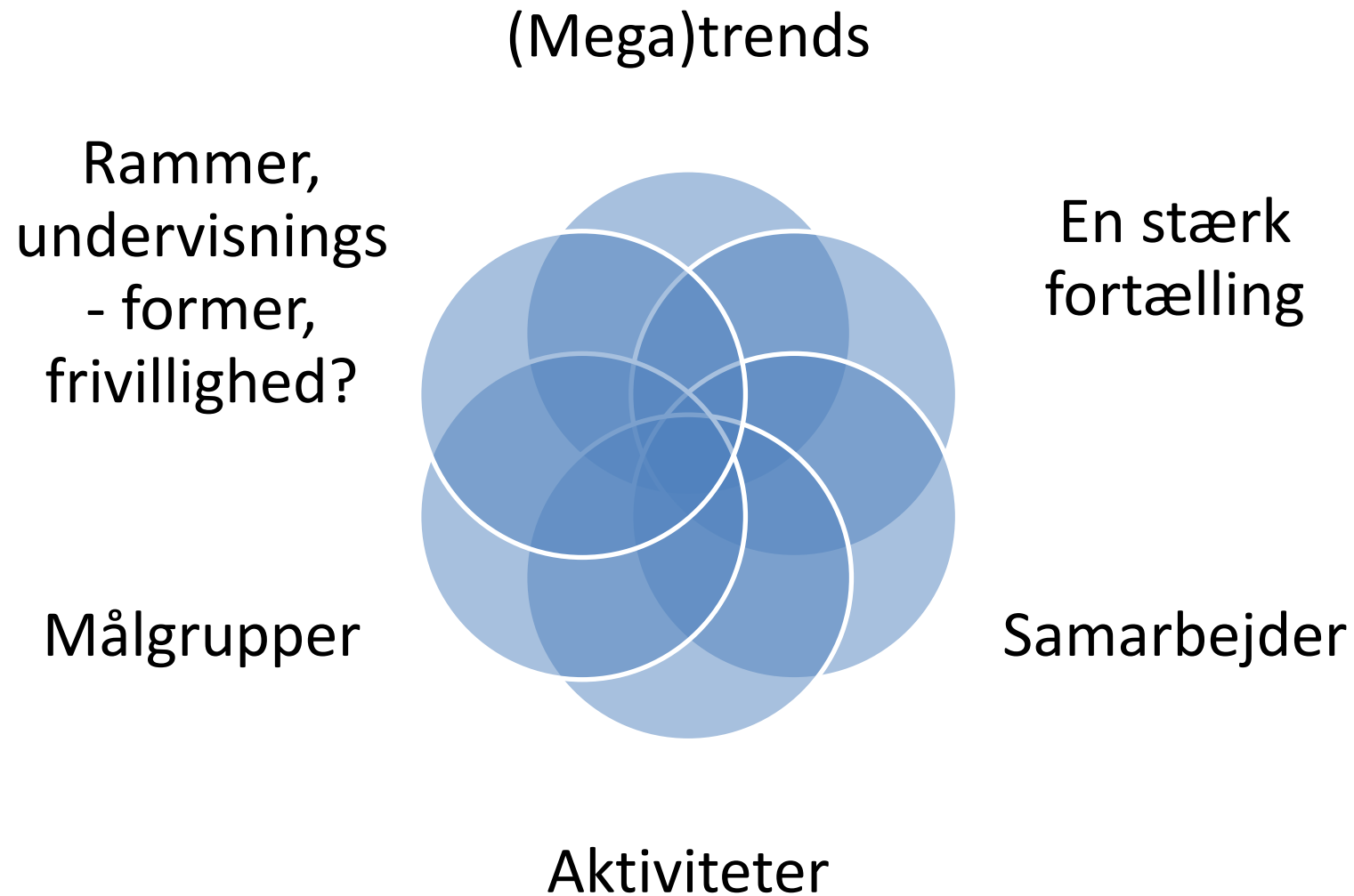
Samarbejder

Aktiviteter

Den
'folkeoplysende
familie?'
Institutioner?
Løse opgaver?

AFTENSKOLERNES UDVIKLINGSMULIGHEDER

AFTENSKOLERNES UDVIKLINGSMULIGHEDER

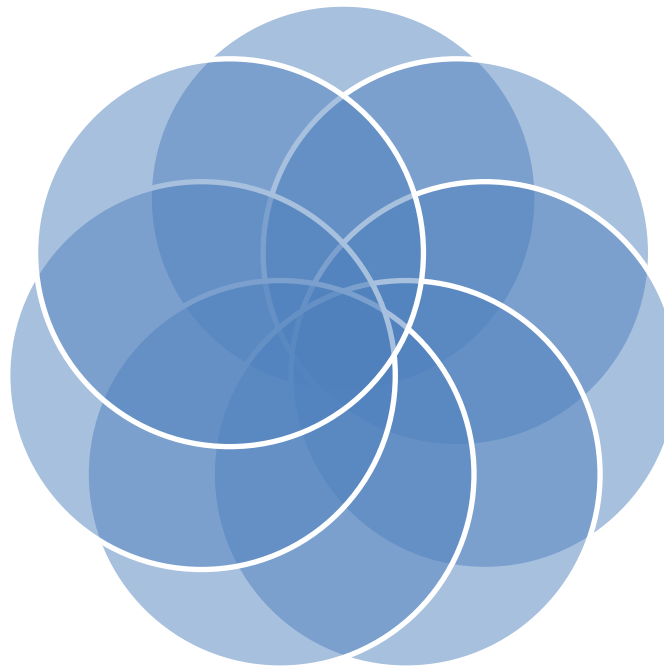
Andre?

Rammer,
undervisnings-
former,
frivillighed?

(Mega)trends

Målgrupper

En stærk
fortælling

Aktiviteter

Samarbejder

Tak for ordet!

LOF Idétræf 2023

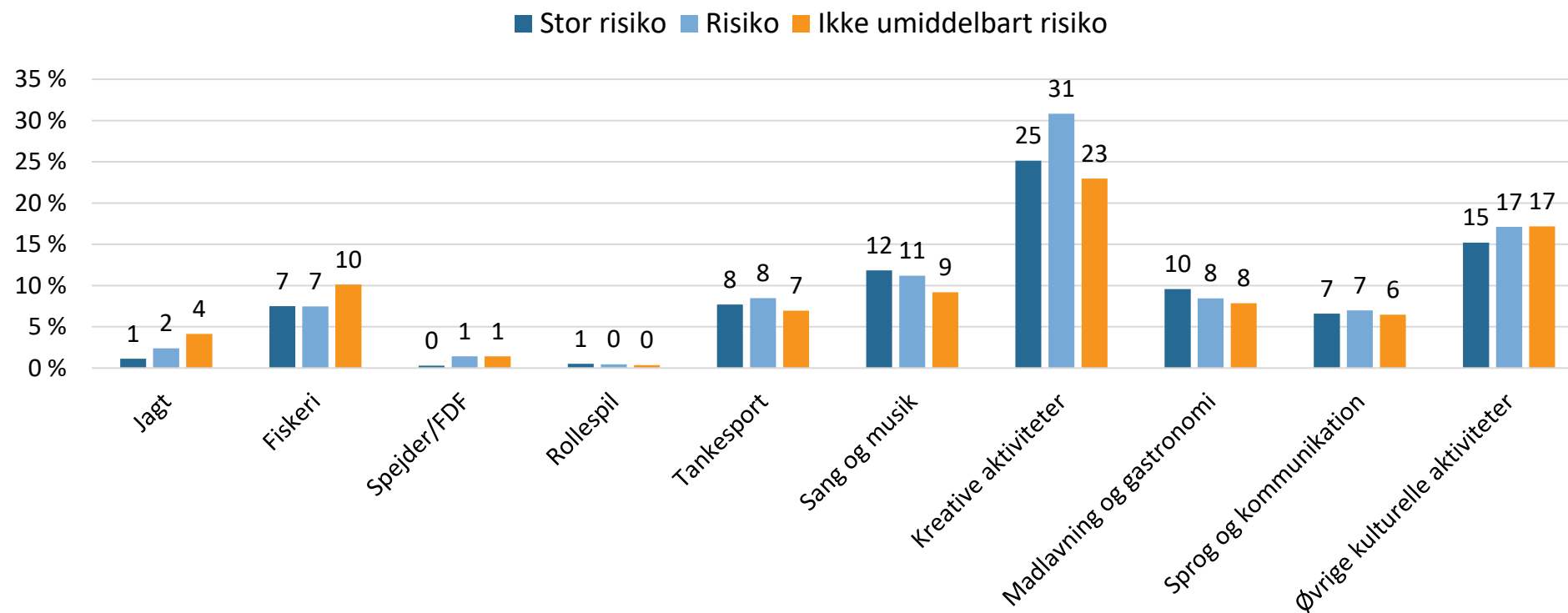
Analytiker Maria
Elisabeth Jensen

Centerleder Henriette
Bjerrum

DER ER PLADS TIL DEM MED LAVT TRIVSELSNIVEAU

Variierende mønstre i deltagelsen i specifikke aktiviteter på tværs af trivselsniveau (pct.)

Figuren viser voksnes deltagelse i forskellige typer af fritidsaktiviteter. Fordelt på niveauer for trivsel ud fra det oprindelige indeks (n=6917). (Thøgersen et al. 2022)

HVEM ER DE UDSATTE?

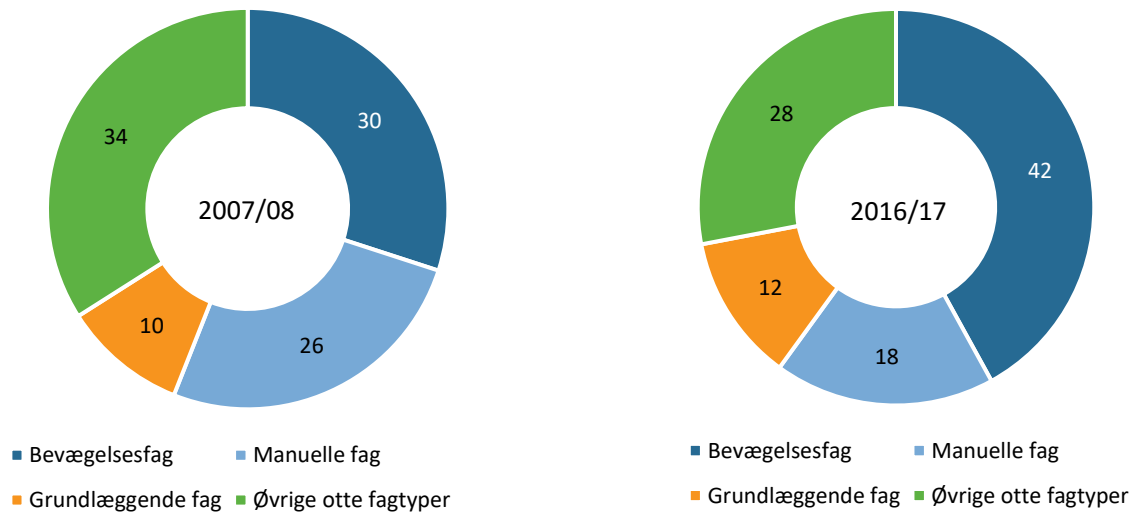
I ARBEJDET MED TRIVSEL OG MENTAL SUNDHED: INTERESSE, SUCCES OG MENING

- At skabe et produkt
- Livsudfoldelse
- Pusterum
- Rummelighed
- Føle at man hører til

- Manuelle fag
- Udeliv
- Havearbejde
- Litteratur
- Motion
- Livsmestring

UDVIKLINGSSPOR I AFTENSKOLERNES FAGUDBUD – ET CASESTUDIE PÅ 28 SKOLER

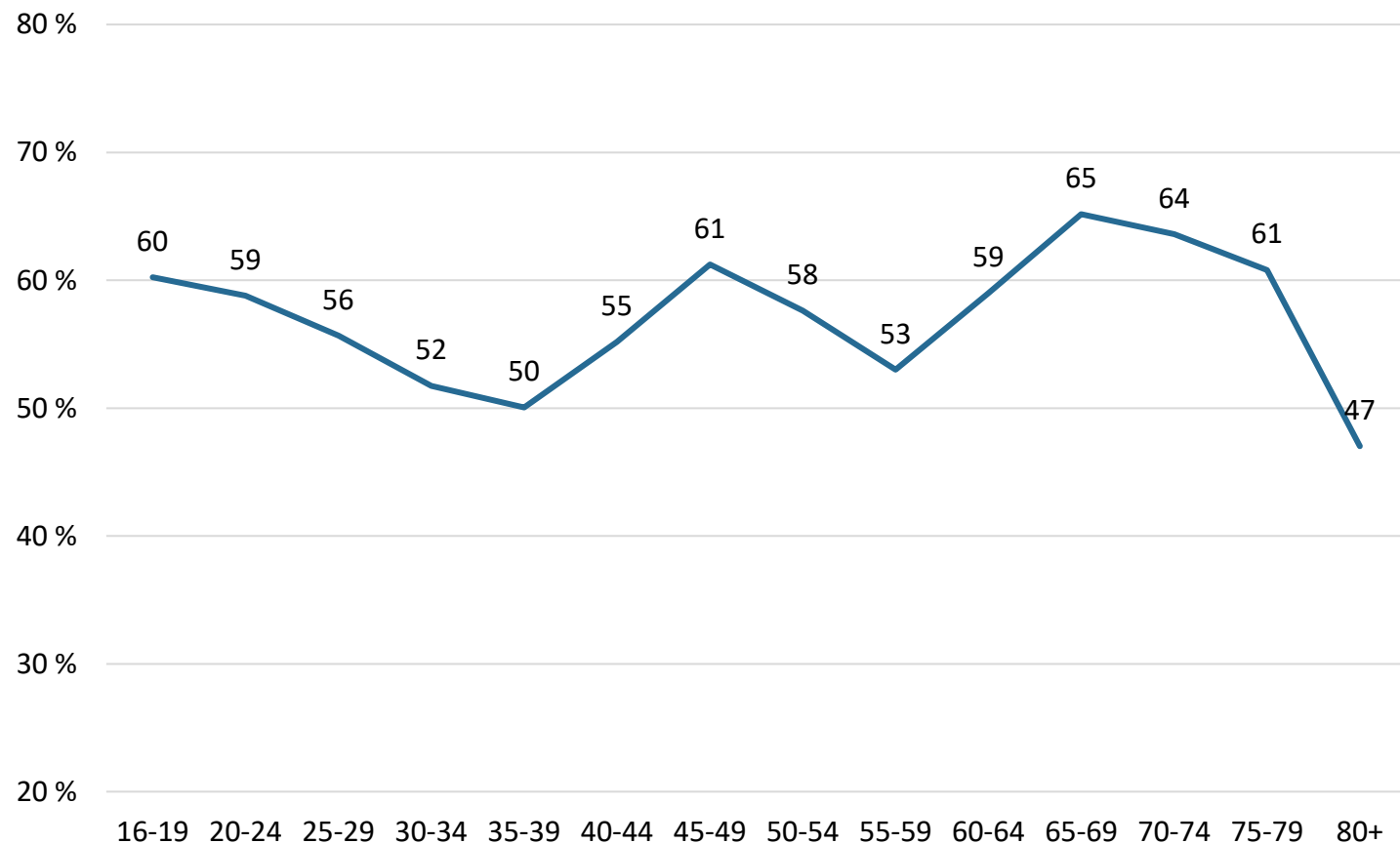
Udviklingen i kursusudbuddets fordeling på fagtyper på de 28 skoler fra 2007/08 til 2016/17 (i pct.)

Figuren viser fagtypernes andele af det samlede kursusudbud på de 28 skoler i hhv. 2007/08 og 2016/17

I 1998 var de tre største fag:
1) manuelle fag
2) Bevægelsesfag
3) grundlæggende fag

ÆLDRE I ALDEREN 65-74 ÅR ER MERE AKTIVE END ANDRE VOKSNE

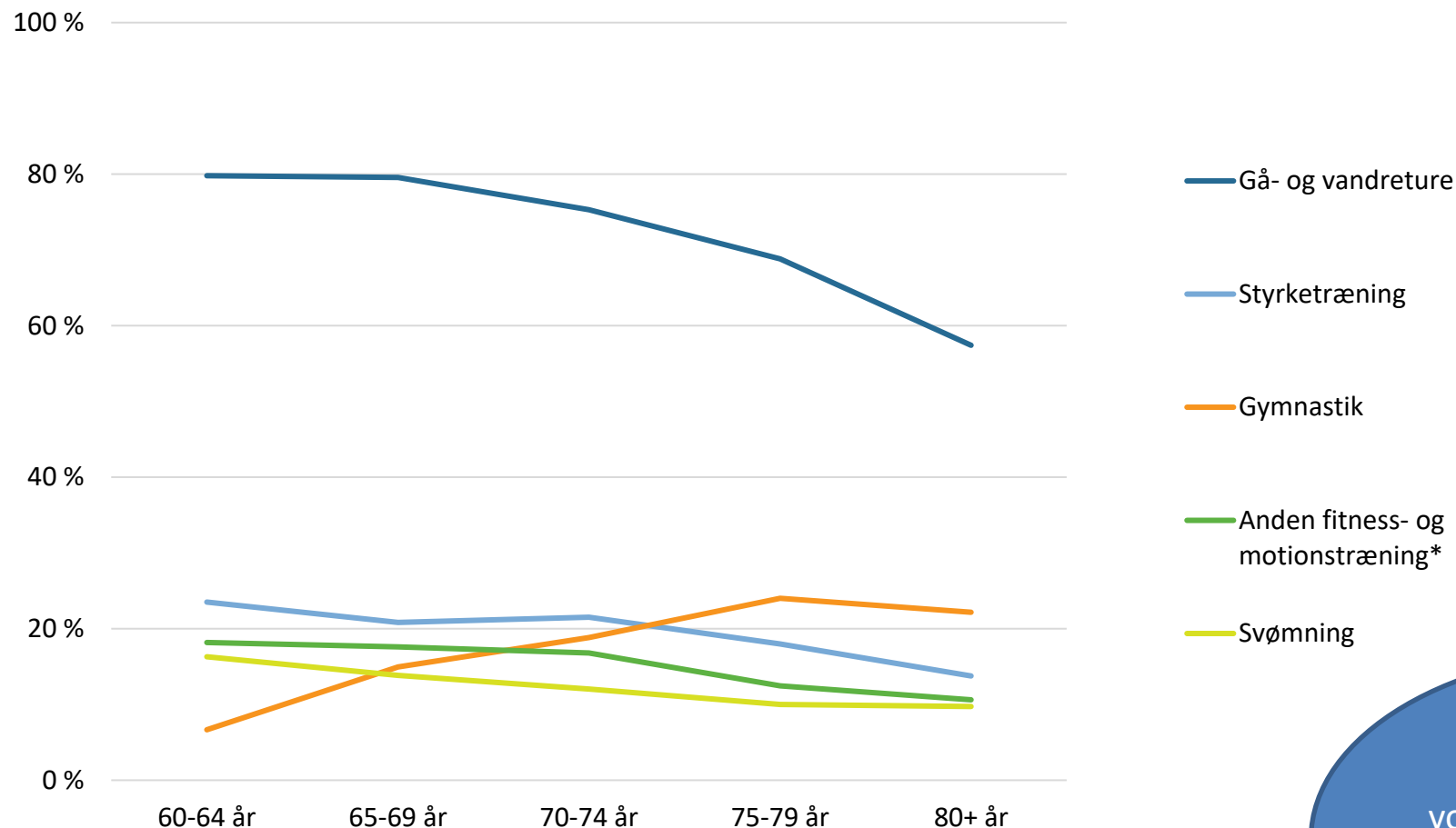
Andelen af alle voksne, som svarer 'ja' til spørgsmålet: 'Dyrker du normalt sport/motion?', fordelt på aldersgrupper (n = 6.917). Kilde: Eske, 2021: Ældres motions- og sportsvaner 2020.

- Flere kvinder end mænd dyrker sport og motion
- Stigning omkring pensionsalderen
- Fremtrædende fald omkring 80-årsalderen

Både ift.
idrætsdeltagelse
og tidsforbrug

Antallet af
aktiviteter
falder med
alderen

GÅ- OG VANDRETURE ER DEN MEST POPULÆRE AKTIVITET

Stor stigning siden 2016 i andelen af ældre, der går og vandrer

Gymnastik bliver mere populært med alderen

Landevejscykling, yoga/pilates/afspænding, spinning/kondicykel, løb og golf

De fem aktiviteter, flest ældre over 60 har dyrket i løbet af det seneste år, fordelt på alder (n=3.245). *F.eks. crosstrainer, aerobic, step, stram op, cirkeltræning, TRX, andre motionsøvelser. Kilde: Eske, 2021: Ældres motions- og sportsvaner 2020.